

Nader kostprijsonderzoek en herbepaling tarieven Ambulante begeleiding & Ambulante begeleiding maatschappelijke opvang Noord en Midden Drenthe

28-02-2020

Madelon Wind en Niels Uenk

Aanleiding

Vanwege het aflopen van de huidige contracten op 31 december 2019, hebben de gemeenten in de regio Noord-Midden Drenthe op 8 juli 2019 vier aanbestedingen in de markt gezet. De standaardtarieven zijn tot stand gekomen middels een kostprijsonderzoek. Cosis heeft op basis van deze tarieven een kort geding tegen de gemeentes aangespannen. De vastgestelde tarieven zouden te laag zijn om goede ondersteuning te kunnen bieden. Zorgaanbieders Lentis en Dignis hebben zich bij Cosis aangesloten. In de uitspraak van het kort geding oordeelt de rechter dat een nader kostprijsonderzoek moet plaatsvinden.

Aanbesteding Begeleiding

Eén van de vier aanbestedingen betreft **Ambulante begeleiding & Ambulante begeleiding maatschappelijke opvang** (hierna: begeleiding). Voor ambulante begeleiding definiëren de NMD-gemeentes vier interventieniveaus: 4, 5, 6 en 7. Er wordt gewerkt met resultaatgerichte (traject)financiering, waarbij er op elk interventieniveau één of meerdere resultaatgebieden zijn gedefinieerd. Aan elk resultaatgebied hangt een vaste maandelijkse vergoeding. Om deze vergoedingen te berekenen, is er een 'P'-component (de uurprijs) en een 'Q'-component (de hoeveelheid uren die gemiddeld per cliënt per maand wordt ingezet). Het uurtarief (P) waarmee wordt gerekend, wordt voor interventieniveau 4, 5 en 6 hetzelfde geacht. Bij interventieniveau 7 past een andere (hogere) functie-mix en daarmee een hoger uurtarief. Verder wordt voor elk resultaatgebied binnen één interventieniveau gerekend met dezelfde gemiddelde inzet (Q). De verschillende resultaten hebben dus op hetzelfde interventie-niveau dezelfde prijs.

De 'oude' tarieven staan in onderstaande tabel (uit het oorspronkelijke aanbestedingsdocument).

Resultaat	Interventieniveau 4	Interventieniveau 5	Interventieniveau 6	Interventieniveau 7
V1	€ 162,00	€ 243,00	€ 324,00	
Z1-Z4	€ 162,00	€ 243,00	€ 324,00	
M4-M5	€ 162,00	€ 243,00	€ 324,00	
G1	€ 162,00	€ 243,00	€ 324,00	€ 2.177,50
G2	€ 162,00	€ 243,00	€ 324,00	

Methodiek voor nader kostprijsonderzoek en herberekening tarieven 2019

Voor begeleiding hebben NMD gemeenten in de loop van 2019 zelf een kostprijs-onderzoek uitgevoerd. Hierbij is aan de hand van een rekenmodel kostprijsinformatie uitgevraagd bij zorgaanbieders. Deze brongegevens zijn aan PPRC verstrekt in het kader van het nadere kostprijsonderzoek.

Het doel voor het nadere kostprijsonderzoek voor begeleiding is om tot een zorgvuldige en transparante bepaling van tarieven te komen, conform de eisen die de AMvB reële prijs en de corresponderende bepalingen in de jeugdwet aan gemeenten stellen. Het uitgangspunt is hierbij geweest om zoveel als mogelijk gebruik te maken van informatie die reeds in het kader van deze aanbesteding is verzameld, om zodoende zo min mogelijk extra administratieve lasten voor zorgaanbieders en kosten voor de gemeente te genereren.

PPRC heeft gekeken naar de door NMD-gemeenten reeds verzamelde informatie rondom de kostprijsbepalingen, en komt tot de volgende observaties:

1. De door de gemeenten gehanteerde rekentool zit logisch in elkaar, en de rekentool én de informatie die via deze rekentool is opgehaald is daarmee ook voor het nadere kostprijsonderzoek bruikbaar;
2. De rekentool is in een marktconsultatie toegelicht. Het verloop van de marktconsultatie(s) rondom het kostprijsonderzoek is voor ons niet (eenvoudig) te reconstrueren.

Op basis van bovenstaande is ons oordeel dat voor het nadere kostprijsonderzoek gebruik gemaakt kan worden van de oorspronkelijke rekentool en de door zorgaanbieders daarmee aangeleverde kostprijsinformatie.

PPRC heeft wel een andere methodiek gehanteerd dan de oorspronkelijke, om de aangeleverde informatie te verwerken tot kostprijzen op het prijspeil van 2019. De kostprijsoopbouw is gebaseerd op een analyse van de individuele componenten van de kostprijs – en een beschouwing van de door zorgaanbieders aangeleverde gemiddelde waarden hiervoor. Hierbij zijn in beginsel alle waarnemingen meegenomen. Slechts in situaties waarin er sprake is van extreme uitschieters (bijvoorbeeld een zorgaanbieder die het percentage ORT opgeeft dat twee tot drie keer zo hoog is als het gemiddelde en de mediaan van alle waarden), is een dergelijke uitschieter weggelaten.

Anders dan de NMD-gemeenten is er minder naar 'benchmark'-data gekeken. Slechts daar waar informatie ontbreekt (niet is uitgevraagd) is aangesloten bij de ervaringen van de gemeente zelf, benchmark-data, en opbrengsten uit de marktconsultaties. De resultaten worden in de volgende sectie samengevat.

Resultaten

De uitkomsten van het nader kostprijsonderzoek worden uitgesplitst in de P-component, de Q-component, en de uiteindelijk resulterende tarieven op het 2019-prijspeil.

P-component

Zorgaanbieders hebben voor interventie-niveau 4 – 6 de gehele opbouw van het uurtarief aangeleverd. Op basis van deze informatie heeft PPRC de kostprijs-factoren in de onderstaande 'was-woord' tabel opnieuw bepaald. Enkel de factoren die veranderen zijn in de tabel opgenomen.

Kostenfactoren begeleiding IV 4, 5, 6	Was	Wordt
Brutosalaris	€2.887,00	€2.849,25
Bruto-uurloon	€18,51	€18,21
ORT	0,0%	0,52%
Totaal niet productief	29,75%	34,45%
Overhead	20,0%	26,61%
Kostprijs	€47,78	€53,23
Uurtarief incl. risico-opslag a 2,50%	€49,00	€54,56

Alle waarnemingen in 'woordt' betreffen de gemiddelden van de door alle zorgaanbieders opgegeven waarden. Enkel bij ORT zijn twee uitschieters weggelaten, deze waarnemingen (resp. 10% en 20%) zijn een veelvoud van het gemiddelde en de mediaan van alle waarnemingen.

De bijstelling resulteert in een lager gemiddeld bruto-salaris, een (iets) hogere ORT, een hoger percentage niet-productieve tijd en een hoger overheadpercentage. Het uurtarief inclusief risico-opslag stijgt daarmee ruim 11%. Er wordt in de uiteindelijke tarieven gerekend met € 54,56 per uur (prijsspeil 2019).

Voor interventieniveau 7 is geen aparte functie-mix uitgevraagd bij zorgaanbieders. PPRC heeft deze uitvraag niet opnieuw gedaan, maar is uitgegaan van de functiemix zoals de gemeente deze heeft onderbouwd in de oorspronkelijke bijlage 2 van de aanbesteding. PPRC heeft geconstateerd dat bij elke aanbesteding de door de gemeente berekende salarisoniveaus hoger waren dan door de zorgaanbieders zijn aangeleverd. De aanname is dat de functiemix en het resulterende salarisoniveau voor interventieniveau 7 ook adequaat is. De waarden voor totale niet-productieve tijd en overhead zijn overgenomen van de opgave voor IV 4 – 6. Het uurtarief waarmee voor IV7 wordt gerekend, komt daarmee uit op € 61,28 – zie onderbouwing in de tabel hieronder.

Kostenfactoren begeleiding IV 7	Was	Wordt
Brutosalaris	€ 2972,00	€ 2972,00
Bruto-uurloon	€19,05	€ 18,99
Totaal niet productief (incl. ORT)	35,0%	39,45%
Overhead	20,0%	26,61%
Uurtarief	€ 53,06	€ 59,79
Uurtarief incl. risico-opslag a 2,5%	€ 54,75	€ 61,28

Nb. het kleine verschil in bruto-uurloon resulteert uit de omrekening van maand naar uurtarief, waarbij PPRC uitgaat van 1878 uren op jaarbasis.

Q-component

De zorgaanbieders hebben tevens voor elk interventieniveau het gemiddeld aantal uren per bouwsteen aangeleverd. In deze aanlevering is één aanbieder weggelaten. Deze aanbieder zat per bouwsteen op 200% tot 300% van de mediaan van alle waarnemingen, terwijl de andere waarnemingen telkens dicht bij elkaar zaten.

De zorgaanbieders komen voor de vier interventie-niveaus uit op:

- 2,8 uren per maand voor IV4
- 4,2 uren per maand voor IV5
- 5,6 uren per maand voor IV6
- 36 uren per maand voor IV7

Deze uren wijken neerwaarts af van het oorspronkelijke uitgangspunt van de gemeenten. Uit navraag blijkt dat de gemeenten hier ruimhartig in heeft willen zijn, omdat andere factoren zoals overhead wat lager werden gesteld dan gemiddeld aangeleverd. Voor interventieniveau 4 tot 6 heeft PPRC op basis van benchmarkgegevens en de doelstellingen van de NMD-gemeentes de uren naar boven afgerond (ten gunste van zorgaanbieders). Onderstaande tabel toont de uren per maand waarmee is gerekend.

Uren per interventieniveau	Was	Wordt
IV 4	3,3	3,0
IV 5	5	4,5
IV 6	6,6	6,0
IV 7	39,8	36

Resulterende tarieven (prijsspeil 2019)

Met de genoemde P- en Q-component zijn de uiteindelijke tarieven opnieuw berekend.

Nieuwe tarieven conform aanpassing uurtarief en uren, incl. risico-opslag:

- IV4 - € 163,69
- IV5 - € 245,54
- IV6 - € 327,39
- IV7 - € 2.185,72

Het blijkt dat de (stevige) verhoging van de P-component grotendeels teniet wordt gedaan door de Q-component. PPRC benadrukt dat hier nadrukkelijk niet naar toe is gerekend, noch dat dit een opdracht van de gemeenten is geweest. Het is het resultaat van een objectieve analyse van de aangeleverde kostprijsinformatie van de zorgaanbieders.

Prijsspeil 2020

De tarieven zoals weergegeven in de vorige paragraaf betreffen tarieven op prijspeil 2019. Deze moeten nog worden omgezet naar het prijspeil 2020.

Om de juiste indexatie-factor te berekenen, is vastgesteld in welke mate de salarissen voor elk van de vier relevant geachte cao's stijgen tussen het voormalige prijspeil 2019 en 2020. Hierbij zijn salarisstijgingen die halverwege 2020 ingaan, naar rato verdisconteerd over heel 2020. De resultaten van deze analyse staan in onderstaande tabel. Gemiddeld over alle cao's is sprake van een stijging van 3,29% over geheel 2020.

CAO	stijgingen (tussen eerdere peildatum en eind 2020)	Netto stijging over 2020
GGZ	per okt. 2019 +3% en per aug. 2020 +3%	4,25%
GHZ	per juni 2020 + 3,4%	1,98%
SW	per sept. 2019 +3,25% en per juli 2020 +3,25%	4,88%
VVT	per juni 2020 + 3,5%	2,04%
	gemiddeld	3,29%

De onafgeronde tarieven worden verhoogd met 3,29%. Daarmee worden de tarieven voor 2020:

- IV4 - € 169,08 dit wordt afgerond naar € 169,00
- IV5 - € 253,61 dit wordt afgerond naar € 254,00
- IV6 - € 338,16 dit wordt afgerond naar € 338,50
- IV7 - € 2.257,63 dit wordt afgerond naar € 2.258,00